

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและรุนแรง การบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยการปรับตัวของผู้เรียน การศึกษาที่เหมาะสมทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต เป้าหมายของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ราบรื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 26) ดังตัวอย่างสาระสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 - พ.ศ.2561) เน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในด้านการพัฒนาคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคูครูยุคใหม่ พัฒนาสถานศึกษาและแหล่งการเรียนรู้แหล่งใหม่ และ การพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ โดยมุ่งหวังการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ กล่าวคือ การมุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่างๆ ซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง การเรียน การสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุพล วงสินธ์, 2543, หน้า 29-30) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่บริหารจัดการและนำพาทุกคนในองค์กรให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ซึ่งผู้บริหารจะต้องปรับบทบาทและใช้ความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายในสถานศึกษานั้นและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันในยุคของการเปลี่ยนแปลง

สถานศึกษาเป็นองค์กรที่สำคัญองค์กรหนึ่ง เพราะเป็นองค์กรที่สร้างคนในประเทศให้มีคุณภาพด้วยการให้การศึกษาอบรม และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใดขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษาเป็นสำคัญ ผู้บริหารจึงต้องรับผิดชอบงานทุก

อย่างของสถานศึกษา รวมทั้งเป็นผู้คอยให้กำลังใจและจูงใจผู้ร่วมงานให้ทำงานเต็มความสามารถ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในขอบข่ายและความสำคัญของงานบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดี ดังที่ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ คณะ (2543, หน้า 21) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวละครที่สำคัญต่อทิศทางการ ดำเนินนโยบายทางการศึกษา ผู้บริหารที่มีความสามารถและสมรรถนะสูง วิสัยทัศน์กว้างไกล จะ สามารถดำเนินงานการศึกษาไปในทิศทางที่มุ่งหวังย่อมประสบความสำเร็จ ทัศนะดังกล่าวสะท้อน ให้เห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมาก เนื่องจากเป็นตัวจักรสำคัญที่จะสร้าง บรรยากาศและสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง ซึ่งจะต้องเน้นการบริหารจัดการตามยุคสมัย ตามนโยบายกลางของประเทศ และ ตามสภาพท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นการมี ส่วนร่วม

การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง (พีระ พนาสุภน, 2553, หน้า 1) เมื่อสถานศึกษาได้รับอำนาจใน การตัดสินใจและการบริหารจัดการในด้านต่างๆด้วยโรงเรียนเองเพิ่มมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษามี อำนาจในการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น ความรับผิดชอบในการบริหารก็ต้องเพิ่มมากขึ้นตามลำดับด้วย เช่นกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ดำเนินการบริหารงานด้านต่างๆของโรงเรียนให้ ตอบสนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและแผนการศึกษาของชาติที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งเป็นผู้นำ นโยบายมาสู่การปฏิบัติ โดยทำหน้าที่จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบริหารโรงเรียนให้มีความ เจริญก้าวหน้า บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

การบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถหรือ สมรรถนะ (competency) และการวางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่ง ผู้บริหารที่ทุกคนรักและศรัทธา ยอมรับในการบริหารงานจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การ บริหารงานจึงประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจ คอยกระตุ้นและควบคุม การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน ให้ร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงานเพื่อให้ไปสู่เป้าหมายของ โรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ แท้จริงแล้วคือสมรรถนะในภาพรวมที่กล่าวมาแล้วสมรรถนะจึงเป็น ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลงานสูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่าบุคคลทั่วไป ได้แก่ความรู้หรือสติปัญญา ทักษะการทำงานและคุณลักษณะอื่นๆ ที่ช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เลิศในงานที่ปฏิบัติ ซึ่งเป็นสิ่งที่ สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นในบุคคลได้ (สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548, หน้า 18) แนวคิดนี้สอดคล้อง

กับความคิดเห็นของ Dales and Hes (1995, p. 80 อ้างถึงใน ยิ่งยศ พลเลิศ, 2550, หน้า 15) ที่กล่าวถึงสมรรถนะว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่ดีเลิศ หรือการปฏิบัติงานที่เหนือกว่า หรือ เป็นความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ในสายอาชีพเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ถูกคาดหวังไว้ ซึ่ง นิสิตาร์ก เวชยานนท์ (2549, หน้า 26) ได้มีกำหนดกรอบสมรรถนะไว้ดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นบทบาทของผู้บูรณาการการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ต้องสามารถสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคลากร ทีมงาน และทำให้งิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับทุกคน ทุกกลุ่ม ในสถานศึกษา

(2) ต้องเป็นผู้ชี้แนะกลยุทธ์การทำงาน โดยทำเป็นกลุ่มเป็นทีม ผู้บริหารในการแปลงเป้าหมายกลยุทธ์ทางธุรกิจให้ออกมาเป็นสมรรถนะที่จะเป็นการทำงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(3) ต้องเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งต้องเป็นการเรียนรู้ในปัจจุบัน เพื่อช่วยให้พนักงานสามารถแก้ปัญหาในการทำงานและลดอุปสรรคข้อขัดข้องต่างๆ ในที่นี้จะรวมถึงการสนับสนุนด้านข้อมูลที่เป็นแก่นพนักงานในการทำงานและแก้ปัญหาในงาน

(4) ต้องเป็นบทบาทในการส่งมอบความรู้นอกจากจะต้องส่งเสริมให้พนักงานเกิดการเรียนรู้แล้ว ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ยังต้องช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์

(5) ต้องมีบทบาทการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และชี้แจงทำความเข้าใจกับพนักงาน อธิบายถึงความคาดหวังและผลลัพธ์ของการเปลี่ยน

ซึ่งทั้งนี้สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548, หน้า 17-22) ได้กำหนด สมรรถนะของผู้บริหารออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้ 1) หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา 2) การวางแผนการศึกษา 3) การบริหารด้านวิชาการ 4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 5) การบริหารงานบุคคล 6) การบริหารกิจกรรมนักเรียน 7) การประกันคุณภาพการศึกษา 8) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 9) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน 10) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาเอกชนเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งได้กำหนดนโยบายไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตราที่ 43 ในด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 26) ในปัจจุบันมีโรงเรียนเอกชนดำเนินการจัดการศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาที่มีมากเป็นอันดับ

2 ของประเทศ รองจากโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ข้อมูลสถิติโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา 2553 พบว่า เขตกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 มีโรงเรียนเอกชนกระจายอยู่มากที่สุด โดยมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 401 โรงเรียน มีทั้งที่เป็นโรงเรียนชั้นดีเยี่ยมเป็นที่นิยมของประชาชน และสามารถเป็นแบบอย่างแก่รัฐได้ แต่ยังมีโรงเรียนเอกชนอีกจำนวนมากที่ยังคือคุณภาพ เมื่อเทียบกับโรงเรียนของรัฐโดยทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2546, หน้า 5)

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสองในปี 2548 – ปี 2552 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2552, หน้า 3) พบว่าครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน หรือ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ยังขาดมาตรฐานในเรื่องความเพียงพอของครู วุฒิการศึกษา ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการดำเนินงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนปีงบประมาณ 2546 เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาเอกชน เรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาเอกชนนั้นผู้บริหารไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานด้านการศึกษา ไม่มีการจัดทำแผนการบริหาร การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ และประสิทธิภาพในการสอนทำไม่ได้ไม่ทั่วถึง การจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับแนวทางที่หลักสูตรกำหนด สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนด้านงบประมาณที่สนับสนุนเรื่องการจัดการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาบุคลากร ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนที่จบจากโรงเรียนเอกชนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2546, หน้า 5) ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

จากข้อมูลที่กล่าวมาซึ่งสะท้อนปัญหาในเรื่องผลสัมฤทธิ์ของผู้จบการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนค่อนข้างต่ำซึ่งเกี่ยวโยงไปถึงหลายสาเหตุ รวมถึงสมรรถนะของผู้บริหาร สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน หรือผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งถ้าผู้บริหารดี ผู้บริหารเก่ง ย่อมส่งผลถึงคุณภาพของครูหรือบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งส่งผลต่อการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียนด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัย ในฐานะผู้บริหาร โรงเรียนมูลนิธิวัดราชบุรุษรัทธารธรรม สงเคราะห์ ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง จึงสนใจที่จะศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อสมรรถนะการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามมาตรฐานและประสบการณ์วิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2549 ได้แก่

1) หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา 2) การวางแผนการศึกษา 3) การบริหารด้านวิชาการ 4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 5) การบริหารงานบุคคล 6) การบริหารกิจกรรมนักเรียน 7) การประกันคุณภาพการศึกษา 8) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 9) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน และ 10) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะสะท้อนถึงสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร อันจะส่งผลต่อการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา บุคลากรอื่นๆ ที่สนใจ ตลอดจนส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพและช่วยในการปฏิรูปการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารในภาพรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

ปัญหาการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารในภาพรวมเป็นอย่างไร
2. สมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของการบริหารงานของผู้บริหารแตกต่างกัน
2. ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารแตกต่างกัน
3. ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารแตกต่างกัน
4. ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารแตกต่างกัน
5. ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร มีทั้งสิ้น 401 โรงเรียน ได้ผู้บริหารที่เป็นประชากร 401 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากประชากรซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากจำนวนโรงเรียน 401 โรงเรียน ผู้บริหารที่เป็นประชากร 401 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจาก 196 โรงเรียน รวมผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 196 คน จากการใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (1970, p.607-610 อ้างถึงใน ชัยยศ พลเลิศ. 2550, หน้า 32) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนซึ่งแยกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่

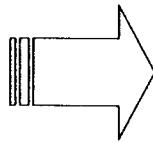
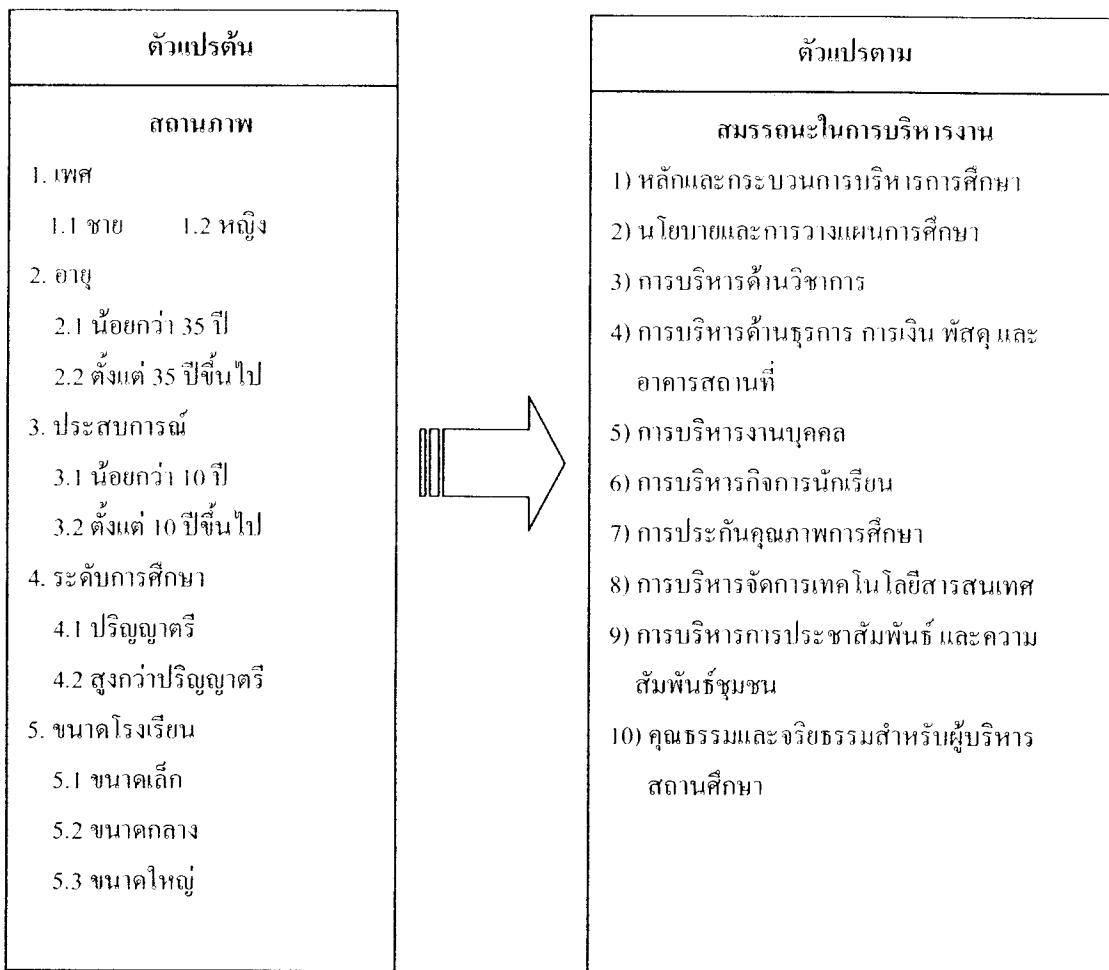
2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นจากการประเมินตนเองของผู้บริหารโรงเรียน เอกชน ต่อสมรรถนะของการบริหารงาน 10 ด้าน ตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2549 ได้กำหนด ดังนี้ 1) หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา 2) การวางแผนการศึกษา 3) การบริหารด้านวิชาการ 4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 5) การบริหารงานบุคคล 6) การบริหารกิจการนักเรียน 7) การประกันคุณภาพการศึกษา 8) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 9) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน 10) คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อกำหนดของคุรุสภา เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการปฏิบัติงานบริหาร โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นการบริหารงาน 10 ด้าน ตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้กำหนด เพื่อก่อให้เกิดพัฒนาการของผู้เรียนในทุก ๆ ด้านตามจุดมุ่งหมายที่พึงประสงค์ 10 มาตรฐาน ได้แก่

1. มาตรฐานที่ 1 หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา ได้แก่ สมรรถนะในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 สามารถนำความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา

- 1.2 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการ
การศึกษา
- 1.3 สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการศึกษา
- 1.4 สามารถจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารและกำหนดภารกิจของครูและ
บุคลากรทางการศึกษาได้เหมาะสม
2. มาตรฐานที่ 2 นโยบายและการวางแผนการศึกษา ได้แก่ สมรรถนะในด้านต่างๆ
ดังนี้
- 2.1 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษา
- 2.2 สามารถกำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงาน และประเมินคุณภาพการจ้ด
การศึกษา
- 2.3 สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คู่มาต่อ
การศึกษา สังคม และสิ่งแวดล้อม
- 2.4 สามารถนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ
- 2.5 สามารถติดตามประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน
3. มาตรฐานที่ 3 การบริหารด้านวิชาการ ได้แก่ สมรรถนะในด้านต่างๆ ดังนี้
- 3.1 สามารถบริหารจัดการการเรียนรู้
- 3.2 สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.3 สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 3.4 สามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้
4. มาตรฐานที่ 4 การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ ได้แก่
สมรรถนะในด้านต่างๆ ดังนี้
- 4.1 สามารถจัดระบบงานสารบรรณได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.2 สามารถบริหารจัดการงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นระบบ
- 4.3 สามารถวางระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในโรงเรียนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ
- 4.4 สามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
5. มาตรฐานที่ 5 การบริหารงานบุคคล ได้แก่ สมรรถนะในด้านต่างๆ ดังนี้
- 5.1 สามารถสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน
- 5.2 สามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ

5.3 สามารถพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 สามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในโรงเรียน

5.5 สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน

6. มาตรฐานที่ 6 การบริหารกิจการนักเรียน ได้แก่ สมรรถนะในด้านต่างๆ ดังนี้

6.1 สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน

6.2 สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน

6.3 สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ

6.4 สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ

7. มาตรฐานที่ 7 การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ สมรรถนะในด้านต่างๆ ดังนี้

7.1 สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

7.2 สามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ของโรงเรียน

7.3 สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียนเพื่อรับรองการ

ประเมินภายนอก

8. มาตรฐานที่ 8 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ สมรรถนะในด้านต่างๆ ดังนี้

8.1 สามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

8.2 สามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ

8.3 สามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

9. มาตรฐานที่ 9 การบริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชน ได้แก่ สมรรถนะในด้านต่างๆ ดังนี้

9.1 สามารถบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน

9.2 สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมสถานศึกษาไปสู่ชุมชน

9.3 สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์

9.4 สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนโดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

9.5 สามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา

10. มาตรฐานที่ 10 คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ สมรรถนะในด้านต่างๆ ดังนี้

10.1 สามารถเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบที่ดี

10.2 สามารถปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหาร โรงเรียน

10.3 สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม

โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษาที่ทำการเปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2554

อายุ หมายถึง อายุตามปีปฏิทินเกิดของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ อายุน้อยกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 ปี ขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2554 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์การจำแนกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน ขนาดกลาง มีนักเรียนระหว่าง 301 - 1,000 คน และขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,000 คน ขึ้นไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหาร โรงเรียนเอกชน ตามนโยบายและเป้าหมายในการจัดการศึกษา

2. เป็นแนวทางสร้างแรงจูงใจแก่ผู้บริหารในการพัฒนาและการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาทั้งทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ อย่างคุ้มค่า ลดความสูญเปล่าและก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและนักเรียน